

POSTANOWIENIE

Dnia 10 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Kuczyński

w sprawie z wniosku Sądu Okręgowego w E.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w E.
o wysokość składek na F. [...],
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 marca 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 3 grudnia 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odrzuca skargę i nie obciąża skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2013 r. Sąd Apelacyjny, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] na skutek apelacji ZUS Oddział w E. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 10 czerwca 2013 r. i oddalił odwołanie Sądu Okręgowego w E. od decyzji Z. [...], Oddział w E. z dnia 3 lipca 2012 r. w przedmiocie naliczenia składek na F. [...] od bonów sfinansowanych z Z. [...]. Sąd Apelacyjny przyjął, że sporne składki są należne, gdyż bony były przyznane pracownikom z pominięciem kryterium socjalnego, czyli oceny ich sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej i niezgodnie z obowiązującym u płatnika składek regulaminem ustalającym zasady przyznawania świadczeń socjalnych.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł Sąd Okręgowy w E., zaskarżając go w całości oraz wnosząc o jego uchylenie i oddalenie apelacji w całości.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego – § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.), art. 9 k.p. oraz art. 87 i 92 ust. 2 Konstytucji RP, a także przepisów postępowania – art. 6 k.c. w związku z art. 244 k.p.c. i 386 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony występowaniem w sprawie zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do odpowiedzi na pytanie, czy przepisy regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych uznane na podstawie art. 9 k.p. jako źródło prawa pracy są źródłem prawa wewnętrznego rozstrzygającego spory między pracodawcą a pracownikiem, czy też źródłem prawa powszechnie obowiązującego w rozumieniu art. 87 Konstytucji RP, a wobec tego uprawniają ZUS do kontroli zasad ustalania składek na ubezpieczenia społeczne od świadczeń wypłacanych na ich podstawie.

Skarżący podniósł ponadto, że istnieje potrzeba wykładni § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.) w zakresie rozstrzygnięcia, czy jest to norma kompletna rozumiana w ten sposób, że każde świadczenie wypłacone z funduszu socjalnego na cele socjalne korzysta z wyłączenia z podstawy wymiaru składek, czy też ZUS może kontrolować na jego podstawie, na jakich zasadach są wypłacane świadczenia socjalne.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną ZUS Oddział w E. wniósł o jej odrzucenie ze względu na niską wartość przedmiotu zaskarżenia oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a z ostrożności procesowej ewentualnie o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania albo jej oddalenie ze względu na oczywistą niezasadność.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, w sprawach gospodarczych - niższa niż siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia jedynie w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika jednak, że zwiększenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie, w ramach tego samego tytułu ubezpieczenia społecznego, nie jest sprawą o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, w której skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 lutego 2002 r., II UKN 45/01, OSNP 2003 nr 22, poz. 553, z dnia 9 października 2002 r., II UZ 94/02, OSNP 2004 nr 6, poz. 107, z dnia 17 września 2008 r., I UZ 14/08 niepubl., czy też z dnia 16 czerwca 2009 r., I UZ 16/09 niepubl.). W judykaturze przyjmuje się, że wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne równa jest różnicy między wysokością składki wskazywaną przez ubezpieczonego i należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za okres sporny, jeżeli jest krótszy niż 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 maja 2012 r., II UZ 16/12, niepubl., czy też z dnia 7 kwietnia 2010 r., I UZ 8/10, niepubl.).

W rozpoznawanej sprawie spór ewidentnie dotyczył ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek, gdyż zaskarżona decyzja określała kwoty należnych składek na F. [...] w rozbiciu na poszczególne miesiące. Zatem wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi nie tak jak podaje skarżący 85.671 zł, a jedynie 8.762,41 zł, gdyż tyle wynosi różnica między wysokością składek zapłaconych przez odwołującego się a wysokością wyliczoną przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji, no co słusznie zwrócono uwagę w odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁶ § 3 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c., a na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążono skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.